

1. Shabbat 88a

<p>The Gemara cites another objection: Come and hear from that which was taught, that Rabbi Yosei says: On the second day of Sivan, Moses ascended Mount Sinai and descended. On the third day, he ascended and descended. On the fourth day, he descended and did not ascend Mount Sinai again until he was commanded along with all of the Jewish people. And the Gemara asks: How is it possible that he descended on the fourth day? Since he did not ascend, from where did he descend? Rather, this must be emended: On the fourth day, he ascended and descended. On the fifth day, he built an altar and sacrificed an offering. On the sixth day, he had no time. The Gemara asks: Is that not because he received the Torah on the sixth day of the month? Apparently, this <i>baraita</i> supports the opinion of the Rabbis. The Gemara rejects this: No, he had no time due to the burden of preparing for Shabbat.</p>	<p>תא שמע רבי יוסי אומר בשני עלה משה וירד בשלישי עלה וירד ברביעי ירד ושוב לא עלה ומאחר שלא עלה מהיכן ירד אלא ברביעי עלה וירד בחמישי בנה מזבח והקריב עליו קרבן בששי לא היה לו פנאי מאי לאו משום תורה לא משום טורח שבת</p>
<p>The Gemara adds: A Galilean taught, while standing above Rav Hisda: Blessed is the all-Merciful One, Who gave the threefold Torah: Torah, Prophets, and Writings, to the three-fold nation: Priests, Levites, and Israelites, by means of a third-born: Moses, who followed Aaron and Miriam in birth order, on the third day of the separation of men and women, in the third month: Sivan. On whose opinion is this homily based? It is based on the opinion of the Rabbis, who hold that the Torah was given on the third day of separation and not on the fourth day.</p>	<p>דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא ברין רחמנא דיהב אוריאן תליתאי לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי קמאן קרבן</p>

2. Rashi ad loc

<p>On the second Moses went up: And heard “you shall be for Me...” (Ex. 19:6) and went down and told them. On the third he went up: And heard the distancing and went down and told them. On the fourth: he went down to separate them. And he did not go up again: Until receiving the Utterances, when they all went up. ... On the fifth he built an altar: As it is written (Ex. 24:4): He built an altar under the mountain. Is it not because of the Torah? : He did not have time to go up, because they received the Utterances together.</p>	<p>בשני עלה משה - ושמע ואתם תהיו לי וירד והגיד: בג' עלה - ושמע הגבלה וירד והגיד: בד' ירד - להפרישם: ושוב לא עלה - עד קבלת הדברות שעלו כולם: ומאחר שלא עלה מהיכן ירד - דאמר' בד' ירד ולא אמרת עלה וירד אלא אימא בד' עלה וירד ושוב לא עלה: ובחמישי בנה מזבח - דכתיב ויבן מזבח תחת ההר: מאי לאו משום תורה - לא היה לו פנאי לעלות שקבלו כולן יחד את הדברות:</p>
---	---

3. Shemot 19

<https://mg.alhatorah.org/TanakhLab/Shemot/19/1/19/25>

4. Maharal, Derush al ha-Torah

<p>In the Midrash (Yalkut Shimoni Tehillim 115), “And Moses went up to God” - an analogy to a king who was marrying his daughter. He established norms that the people of Rome would not go down to Syria and the people of Syria not go up to Rome. Once he married his daughter he permitted it.</p> <p>So, until the Torah was given “The heavens are heavens of God, and the earth he gave to human beings.” Once the Torah was given, “And Moses went up to God” “And God came down on th Mount Sinai.”</p> <p>[Maharal comments:] That is to say, the Torah is what causes fusing between the upper and lower realms. Since she is from the upper and the lower accepted her, which is the connection that the uppers and the lowers have, as if they are fully one.</p>	<p>ובמדרש (ילק"ש תהלים קט"ו) ומשה עלה אל האלקים משל למלך שמשיא את בתו קבע קרטיסין (פירוש נימוסי מלוכה) בני רומי לא יחתון לסוריא ובני סוריא לא יסקון לרומי כיון שהשיא את בתו התיר כך עד שלא נתנה תורה השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם משנתנה תורה ומשה עלה אל האלקים וירד ה' על הר סיני ע"כ.</p> <p>רצה לומר שהתורה היא הגורמת חבור בין עליונים ותחתונים, באשר היא מן העליונים וקבלה התחתונים שהוא החבור שיש לעליונים ותחתונים כאילו הם אחד לגמרי.</p>
--	---

5. Rashi Devarim 33:2

<p>AND HE SAID, THE LORD CAME FROM SINAI — First he began with praise of the Omnipresent, and only afterwards did he begin with what concerned Israel; but in the praise of God with which he began there is also mention of Israel's merit. All this was by way of intercession, as though to say, “These are worthy that blessing should rest upon them” (Sifrei Devarim 343:1).</p> <p>[THE LORD] CAME FROM SINAI — He went forth towards them when they were about to take their stand at the foot of the Mount, — as a bridegroom goes forth to welcome his bride, as it is said, (Exodus 19:17) “And Moses brought the people forth to meet God”: this teaches us that He (God) was Himself going forth facing them (cf. Mekhilta d'Rabbi Yishmael 19:17:1 and Rashi on the verse quoted).</p> <p>AND HE SHONE FORTH FROM SEIR UNTO THEM (the Israelites), because He first addressed Himself to the sons of Esau (the inhabitants of Seir) that they should accept the Law, but they refused,</p>	<p>ויאמר ה' מסיני בא. פתח ותחלה בשבחו של מקום ואח"כ פתח בצרכיהם של ישראל, ובשבח שפתח בו יש בו הזכרת זכות לישראל, וכל זה דרך רצוי הוא, כלומר קדאי הם אלו שתחול עליהם ברכה (ספרי):</p> <p>מסיני בא. יצא לקראתם קשבאו להתייצב בתחתית החר קחתן היוצא להקביל פני כלה, שנאמר "לקראת האלהים" (שמות י"ט), למדנו שיצא כנגדם:</p> <p>וזרח משעיר למו. שפתח לבני עשו שיקבלו את התורה ולא רצו:</p> <p>הופיע מהר פארן. שהלך שם ופתח לבני ישמעאל שיקבלוה ולא רצו (ספרי):</p> <p>ואתה. לישראל:</p>
--	--

<p>HE APPEARED FROM MOUNT PARAN, because He went there and addressed Himself to the sons of Ishmael (who dwelt in Paran, see Genesis 21:21) that they should accept it and they also refused (Sifrei Devarim 343:6; Avodah Zarah 2b),</p> <p>AND HE CAME therefore to Israel,</p> <p>— i.e. and with Him were a part of the myriads of the holy angels, and not all of them and not even the majority of them: not as is the way of a human being who displays all the splendour of his riches and magnificence on his marriage day (Sifrei Devarim 343:11).</p> <p>— i.e. the Law which had been written before Him from olden times in black fire upon white fire (Midrash Tanchuma, Bereshit 1). The meaning of the verse is: He gave to them (למו) upon the Tablets the writing of His right hand (cf. Talmud Yerushalmi Shekalim 9:1). Another explanation of אש דת: Understand this as the Targum has it: a law which was given them from the midst of the fire (cf. Exodus 19:18).</p>	<p>מרבבת קדש — ועמו מקצת רבבות מלאכי קדש ולא כלם ולא רבם, ולא כדרך בשר ודם שמראה כל כבוד עשרו ותפארתו ביום חפתו (שם):</p> <p>מרבבת קדש — ועמו מקצת רבבות מלאכי קדש ולא כלם ולא רבם, ולא כדרך בשר ודם שמראה כל כבוד עשרו ותפארתו ביום חפתו (שם):</p> <p>אש דת. שהיתה כתובה מאז לקניו באש שחרה על גב אש לבנה, נתן להם בלוחות כתב יד ימינו (עי' תנחומא בראשית א'); ד"א — אש דת כתרגומו, שנתנה להם מתוך האש:</p>
--	---

6. Sifrei Devarim 343 (1, 4, 5, 6, 9, 11 excerpts)

<p>(Devarim 33:2) "And he (Moses) said: The L-rd came from Sinai, and He shone forth from Seir to them": Scripture (hereby) relates that Moses did not open with the needs of Israel until he opened with the praise of the L-rd. To what may this be compared? To an advocate's standing upon the podium, having been hired by a man to speak in his behalf, and not opening with the needs of that man until opening with the king's praise first — "How exalted is our king! How exalted is our master! The sun has shone upon us! The moon has shone upon us!", all praising with him — after which he opens with the needs of that man, after which he concludes with the praise of the king. Moses, our teacher, likewise, did not open with the needs of Israel until he had opened with praise of the L-rd, viz.: "The L-rd came from Sinai and He shone forth from Seir," after which he opened with the needs of Israel, viz.: (<i>Ibid.</i> 5) "And He was a King in Yeshurun (Israel)," after which he concluded with praise of the L-rd, viz. (<i>Ibid.</i> 26) "There is none like the Almighty, Yeshurun."</p>	<p>(ב) ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר, מגיד הכתוב שכשפתח משה לא פתח בצרכם של ישראל תחילה עד שפתח בשבחו של מקום משל ללוטיר שהיה עומד על הבמה ונשכר לאחד לדבר על ידיו ולא פתח בצרכי אותו האיש תחילה עד שפתח בשבחו של מלך אשרי עולם ממלכו אשרי עולם מדיינו עלינו זרחה חמה עלינו זרחה לבנה והיו אחרים מקלסים עמו ואחר כן פתח בצרכו של אותו האיש וחזר וחתם בשבחו של מלך אף משה רבינו לא פתח בצרכי ישראל עד שפתח בשבחו של מקום שנאמר ויאמר ה' מסיני בא ואחר כך פתח בצרכם של ישראל ויהי בישורון מלך חזר וחתם בשבחו של מקום אין כאל ישורון,</p>
<p>Variantly: "And he said: The L-rd came from Sinai": When the Holy One Blessed be He appeared to give Torah to Israel, He did so not with one language but with four languages, viz.: "And he said: "The L-rd came from Sinai" — Hebrew. "and he shone forth from Seir to them" — Romish;</p>	<p>ויאמר ה' מסיני בא, כשנגלה המקום ליתן תורה לישראל לא מרוח אחת נגלה אלא מארבע רוחות שנאמר ויאמר ה' מסיני בא, וזרח משעיר למו, הופיע מהר פארן, ואיזו היא רוח</p>

<p>"He appeared from Mount Paran" — Arabic; "And He came from the myriads of the holy ones" — Aramaic.</p>	<p>רביעית (חבקוק ג ג) אלוה מתימן יבא.</p>
<p>Variantly: "And he said: The L-rd came from Sinai": When the L-rd appeared to give Torah to Israel, He did so not from one direction, but from four, viz.: "And the L-rd came from Sinai." Which (direction) is this? The fourth, as it is written (<i>Habakkuk</i> 3:3) "G-d came from the south."</p>	<p>דבר אחר כשנגלה הקדוש ברוך הוא ליתן תורה לישראל לא בלשון אחד אמר להם אלא בארבעה לשונות שנאמר ויאמר ה' מסיני בא זה לשון עברי וזרח משעיר למו זה לשון רומי הופיע מהר פארן זה לשון ערבי ואתה מרבבות קדש זה לשון ארמי.</p>
<p>Variantly: "And He said: The L-rd came from Sinai": When the L-rd appeared to give Torah to Israel, it is not to Israel alone that He appeared, but to all of the nations. First He went to the children of Esav, and He asked them: Will you accept the Torah? They asked: What is written in it? He answered: "You shall not kill" (<i>Shemoth</i> 20:13). They answered: The entire essence of our father is murder, as it is written (<i>Bereshith</i> 27:22) "And the hands are the hands of Esav." And it is with this that his father assured him (<i>Ibid.</i> 27:40) "And by your sword shall you live." He then went to the children of Ammon and Moav and asked them: Will you accept the Torah? They asked: What is written in it? He answered "You shall not commit adultery." They answered: L-rd of the Universe, ervah (illicit relations) is our entire essence, as it is written (<i>Ibid.</i> 19:36) "And the two daughters of Lot conceived by their father." He then went and found the children of Yishmael and asked them: Will you accept the Torah? They asked: What is written in it? He answered: "You shall not steal" (<i>Shemoth</i>, <i>Ibid.</i>) They answered: L-rd of the Universe, our father's entire essence is stealing, viz. (<i>Bereshith</i> 16:12) "And he (Yishmael) shall be a wild man, his hand against all." There was none among all of the nations to whom He did not go and speak and knock at their door, asking if they would accept the Torah, viz. (<i>Psalms</i> 138:4) "All the kings of the earth will acknowledge You, O L-rd, for they heard the words of Your mouth." I might think they heard and accepted; it is, therefore, written (<i>Ezekiel</i> 33:31) "And they did not do them (the mitzvot)." And (<i>Michah</i> 5:14) "And with anger and wrath will I take revenge of the nations because they did not accept (the mitzvot)." And even the seven mitzvot that the sons of Noach took upon themselves they could not abide by, until they divested themselves of them and ceded them to Israel. An analogy: One sent his ass and his dog to the threshing floor, loading his ass with a lethech (a dry measure) and his dog with three sa'ah. The ass went and the dog buckled, whereupon he took a sa'ah from it and put it on the ass; and so with the</p>	<p>דבר אחר ויאמר ה' מסיני בא, כשנגלה הקדוש ברוך הוא ליתן תורה לישראל לא על ישראל בלבד הוא נגלה אלא על כל האומות, תחילה הלך אצל בני עשו אמר להם מקבלים אתם את התורה אמרו לו מה כתוב בה אמר להם (שמות כ יג) לא תרצח אמרו כל עצמם של אותם האנשים ואביהם רוצח הוא שנאמר (בראשית כז כב) והידיים ידי עשו (שם כז מ) ועל חרבך תחיה הלך אצל בני עמון ומואב אמר להם מקבלים אתם את התורה אמרו לו מה כתוב בה אמר להם (שמות שם) לא תנאף אמרו לו כל עצמה של ערוה להם היא שנאמר (בראשית יט לו) ותהרין שתי בנות לוט מאביהן הלך אצל בני ישמעאל אמר להם מקבלים אתם את התורה אמרו לו מה כתוב בה אמר להם (שמות שם) לא תגנוב אמרו לו כל עצמם אביהם ליסטים היה שנאמר (בראשית טז יב) והוא יהיה פרא אדם וכן לכל אומה ואומה שאל להם אם מקבלים את התורה שנאמר (תהלים קלח ד) יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך יכול שמעו וקבלו תלמוד לומר (מיכה ה יד) ועשיתי באף ובחמה נקם את הגוים אשר לא שמעו לא דיים שלא שמעו אלא אפילו שבע מצות שקבלו עליהם בני נח לא יכלו לעמוד בהם עד שפרקום כיון שראה הקדוש ברוך הוא כך נתנם לישראל, משל לאחד ששילח את חמורו וכלבו לגרן והטעינו לחמור לתך ולכלב שלש סאים היה החמור מהלך והכלב מלחית פרק ממנו סאה ונתנו על החמור וכן שיני</p>

<p>second (sa'ah) and so with the third. Here, too, Israel accepted the Torah with all of its explanations and inferences; but the sons of Noach could not even abide by the seven mitzvot that they did take upon themselves, until they divested themselves of them and ceded them to Israel, wherefore it is written "And he said: The L-rd came from Sinai, etc."</p>	<p>וכן שלישי כך ישראל קבלו את התורה בפירושה ובדקדוקיה אף אותם שבע מצות שלא יכלו בני נח לעמוד בהם ופרקום באו ישראל וקבלום לכך נאמר ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו.</p>
<p>Variantly: To what may this be compared? To one who desired to give a gift to one of his sons, but feared his brothers, his lovers, and his kinsmen. What did that son do? He arose and exposed himself and shore his hair, whereupon the king said to him: To you shall I give the gift. Similarly, when our father Abraham came to the world, a blemish issued from him — Yishmael and the sons of Keturah reverted to wickedness, more than their predecessors. When Isaac came, a blemish issued from him — Esav and all the chiefs of Edom. But in Jacob no blemish was found, as it is written (Bereshith 25:27) "And Jacob was an upright man, a dweller of tents" — whereupon the L-rd said to him: To you shall I give the Torah — wherefore it is written "And he said: The L-rd came from Sinai, etc."</p>	<p>דבר אחר מסיני בא כשנגלה הקדוש ברוך היא ליתן את התורה הרעיש כל העולם על יושביו שנאמר (תהלים כט ג) קול ה' על המים ואומר קול ה' בכח באותה שעה נתקבצו כל האומות אצל בלעם אמרו לו כמדומים אנו הקדוש ברוך הוא מחריב את העולם במים אמר להם (בראשית ט טו) לא יהיה עוד המים למבול אמרו לו מה הקול הזה אמר להם (תהלים כט יא) ה' עוז לעמו יתן ואין עוז אלא תורה שנאמר (איוב יב טז) עמו עוז ותושיה אמרו לו אם כן (תהלים כט יא) ה' יברך את עמו בשלום.</p>
<p>(Devarim 33:2) "And He came from the myriads of His holy ones": Not as the "measure" of the Holy One Blessed be He is the measure of flesh and blood. The measure of flesh and blood: When one makes a (wedding) feast for his son, he rejoices at his <i>chuppah</i> (his marriage canopy). He shows him all of his treasures and all that he possesses. Not so, He who spoke and brought the world into being. <i>He</i> came "from (i.e., with some of) the myriads of His holy ones," and not (with) all of them.</p>	<p>ואתא מרבבות קדש, שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם כשהוא עושה משתה לבנו וכשהוא שמח בחופתו מראה הוא את גנזיו ואת כל אשר לו אבל מי שאמר והיה העולם אינו כן אלא ואתא מרבבות קדש ולא כל רבבות קודש.</p>

7. Rashi on Devarim 32:11

<p>IT HOVERETH OVER ITS YOUNG — it does not press heavily upon them, but hovers above them — touching them and yet not touching them. So too, the Holy One, blessed be He, (Job. 37:23) "The Almighty, we did not find Him to be too powerful in strength": when He came to give the Torah to Israel, He did not reveal Himself from one side, (thus concentrating His power at one point), but from four sides, as it is said, (Deuteronomy 33:2) "The Lord came from Sinai, and shone forth from Seir unto them; He appeared from Mount Paran"; also (Habakkuk 3:3) "God came from Teman" — this is the fourth side (Sifrei Devarim 314:1).</p>	<p>על גוזליו ירחף. אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף — נוגע ואינו נוגע (תלמוד ירושלמי חגיגה ב') — אף הקב"ה, "שדי לא מצאנהו שגיא כח" (איוב ל"ז) קשבה לתן תורה לא נגלה עליהם מרוח אחת אלא מארבע רוחות, שנאמר "ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן" (דברים ל"ג), "אלוה מתימן יבוא" (חבקוק ג') — וז רוח רביעית (ספרי):</p>
---	---

Shabbat 88a-89b

	<p>The Gemara cites another objection: Come and hear from that which was taught, that Rabbi Yosei says: On the second day of Sivan, Moses ascended Mount Sinai and descended. On the third day, he ascended and descended. On the fourth day, he descended and did not ascend Mount Sinai again until he was commanded along with all of the Jewish people. And the Gemara asks: How is it possible that he descended on the fourth day? Since he did not ascend, from where did he descend? Rather, this must be emended: On the fourth day, he ascended and descended. On the fifth day, he built an altar and sacrificed an offering. On the sixth day, he had no time. The Gemara asks: Is that not because he received the Torah on the sixth day of the month? Apparently, this <i>baraita</i> supports the opinion of the Rabbis.</p> <p>The Gemara rejects this: No, he had no time due to the burden of preparing for Shabbat.</p>	<p>תָּא שְׁמַע רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר בְּשֵׁנֵי עֲלֵה מִשָּׁה וְיָרַד בְּשְׁלִישֵׁי עֲלֵה וְיָרַד בְּרַבִּיעֵי יָרַד וְשׁוּב לֹא עֲלֵה וּמֵאַחַר שְׁלֹא עֲלֵה מֵהֵיכָן יָרַד אֶלֶּא בְּרַבִּיעֵי עֲלֵה וְיָרַד בְּחֻמֵּי שֵׁי בְּנֵה מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב עָלָיו קָרְבָּן בְּשֵׁשִׁי לֹא הָיָה לוֹ פְּנָאֵי מֵאֵי לֹאֻ מִשׁוּם תּוֹרָה לֹא מִשׁוּם טוֹרַח שַׁבָּת</p>
	<p>The Gemara adds: A Galilean taught, while standing above Rav H̄isda: Blessed is the all-Merciful One, Who gave the threefold Torah: Torah, Prophets, and Writings, to the three-fold nation: Priests, Levites, and Israelites, by means of a third-born: Moses, who followed Aaron and Miriam in birth order, on the third day of the separation of men and women, in the third month: Sivan. On whose opinion is this homily based? It is based on the opinion of the Rabbis, who hold that the Torah was given on the third day of separation and not on the fourth day.</p>	<p>דְּרַשׁ הָהוּא גְּלִילָאָה עֲלֵיהּ דְּרַב חֲסֵדָא בְּרִיָּה רַחֲמָנָא דִּיהִב אוֹרְיָאן תְּלִיתָאֵי לְעַם תְּלִיתָאֵי עַל יְדֵי תְּלִיתָאֵי בְּיוֹם תְּלִיתָאֵי בְּיַרְחָא תְּלִיתָאֵי קָמָאן קְרַבְנָן</p>
A	<p>“And Moses brought forth the people out of the camp to meet God; and they stood at the lowermost part of the mount” (Exodus 19:17). Rabbi Avdimi bar H̄ama bar H̄asa said: the Jewish people actually stood beneath the mountain, and the verse teaches that the Holy One, Blessed be He, overturned the mountain above the Jews like a tub, and said to them: If you accept the Torah, excellent, and if not, there will be your burial. Rav Aḥa bar Ya’akov said: From here there is a substantial caveat to the obligation to fulfill the Torah. The Jewish people can claim that they were coerced into accepting the Torah, and it is therefore not binding. Rava said: Even so, they again accepted it willingly in the time of Ahasuerus, as it is written: “The Jews ordained, and took upon them, and upon their seed, and upon all such as joined themselves unto them” (Esther 9:27), and he taught: The Jews ordained what they had already taken upon themselves through coercion at Sinai.</p>	<p>וַיִּתְּצֵבוּ בַתְּחִתִּית הַהָר אָמַר רַב אַבְדִּימִי בַר חַמָּא בַר חָסָא מִלְמַד שְׁכַפָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֵת הָהָר כְּגִיגִית וְאָמַר לְהֵם אִם אַתֶּם מִקְבֻלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב וְאִם לֹאֻ שֵׁם תֵּהָא קְבוֹרַתְכֶם אָמַר רַב אַחָא בַר יַעֲקֹב מִכָּאן מוֹדְעָא רַבָּה לְאוֹרֵייתָא אָמַר רַבָּא אָף עַל פִּי כֵן הַדּוֹר קְבֻלוֹה בִּימֵי אַחַשְׁרוּשׁ דְּכֹתִיב קִימוּ וְקִבְלוּ הַיְהוּדִים קִימוּ מֵה שְׁקִיבֵלוּ כְּבַר</p>
B	<p>H̄izkiya said: What is the meaning of that which is written:</p>	<p>אָמַר חֲזַקִּיָּה מֵאֵי דְּכֹתִיב מִשְׁמִים</p>

	<p>“You caused sentence to be heard from heaven; the earth feared, and was silent” (Psalms 76:9)? If it was afraid, why was it silent; and if it was silent, why was it afraid? Rather, the meaning is: At first, it was afraid, and in the end, it was silent. “You caused sentence to be heard from heaven” refers to the revelation at Sinai. And why was the earth afraid? It is in accordance with the statement of Reish Lakish, as Reish Lakish said: What is the meaning of that which is written: “And there was evening and there was morning, the sixth day” (Genesis 1:31)? Why do I require the superfluous letter <i>heh</i>, the definite article, which does not appear on any of the other days? It teaches that the Holy One, Blessed be He, established a condition with the act of Creation, and said to them: If Israel accepts the Torah on the sixth day of Sivan, you will exist; and if they do not accept it, I will return you to the primordial state of chaos and disorder. Therefore, the earth was afraid until the Torah was given to Israel, lest it be returned to a state of chaos. Once the Jewish people accepted the Torah, the earth was calmed.</p>	<p>השמעת דין ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה ואם שקטה למה יראה אלא בתחילה יראה ולבסוף שקטה ולמה יראה כדריש לקיש <u>דאמר ריש לקיש מאי דכתיב ויהי</u> <u>ערב ויהי בקר יום הששי</u> ה' יתירה למה לי מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו:</p>
C	<p>Rabbi Simai taught: When Israel accorded precedence to the declaration “We will do” over the declaration “We will hear,” 600,000 ministering angels came and tied two crowns to each and every member of the Jewish people, one corresponding to “We will do” and one corresponding to “We will hear.” And when the people sinned with the Golden Calf, 1,200,000 angels of destruction descended and removed them from the people, as it is stated in the wake of the sin of the Golden Calf: “And the children of Israel stripped themselves of their ornaments from Mount Horeb onward” (Exodus 33:6). Rabbi Hama, son of Rabbi Hanina, said: At Horeb they put on their ornaments, and at Horeb they removed them. The source for this is: At Horeb they put them on, as we have said; at Horeb they removed them, as it is written: “And the children of Israel stripped themselves of their ornaments from Mount Horeb.” Rabbi Yoḥanan said: And Moses merited all of these crowns and took them. What is the source for this? Because juxtaposed to this verse, it is stated: “And Moses would take the tent [<i>ohel</i>]” (Exodus 33:7). The word <i>ohel</i> is interpreted homiletically as an allusion to an aura or illumination [<i>hila</i>]. Reish Lakish said: In the future, the Holy One, Blessed be He, will return them to us, as it is stated: “And the ransomed of the Lord shall return, and come with singing unto Zion, and everlasting joy shall be upon their heads” (Isaiah 35:10). The joy that they once had will once again be upon their heads.</p>	<p><u>דרש רבי סימאי</u> בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים ריבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום שנאמר <u>ויתנצלו בני</u> <u>ישראל את עדים מהר חורב</u> <u>[אמר רבי חמא ברבי חנינא</u> בחורב טענו בחורב פרקו בחורב טענו כדאמרן בחורב פרקו דכתיב ויתנצלו בני ישראל וגו'] <u>אמר רבי יוחנן וכולן זכה משה</u> ונטלן דסמך ליה ומשה יקח את האהל <u>אמר ריש לקיש עתיד הקדוש</u> ברוך הוא להחזיר לנו שנאמר <u>ופדויי ה' ישבון ובאו ציון ברנה</u> <u>ושמחת עולם על ראשם</u> שמחה שמעולם על ראשם</p>

D	<p>Rabbi Elazar said: When the Jewish people accorded precedence to the declaration “We will do” over “We will hear,” a Divine Voice emerged and said to them: Who revealed to my children this secret that the ministering angels use? As it is written: “Bless the Lord, you angels of His, you mighty in strength, that fulfill His word, hearkening unto the voice of His word” (Psalms 103:20). At first, the angels fulfill His word, and then afterward they hearken. Rabbi Hama, son of Rabbi Hanina, said: What is the meaning of that which is written: “As an apple tree among the trees of the wood, so is my beloved among the sons. Under its shadow I delighted to sit and its fruit was sweet to my taste” (Song of Songs 2:3)? Why were the Jewish people likened to an apple tree? It is to tell you that just as this apple tree, its fruit grows before its leaves, so too, the Jewish people accorded precedence to “We will do” over “We will hear.”</p>	<p>אמר רבי אלעזר בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גלה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו דכתיב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו ברישא עשי והדר לשמע אמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב כתפוח בעצי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפוח לומר לך מה תפוח זה פריו קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע</p>
E	<p>The Gemara relates that a heretic saw that Rava was immersed in studying <i>halakha</i>, and his fingers were beneath his leg and he was squeezing them, and his fingers were spurting blood. Rava did not notice that he was bleeding because he was engrossed in study. The heretic said to Rava: You impulsive nation, who accorded precedence to your mouths over your ears. You still bear your impulsiveness, as you act without thinking. You should listen first. Then, if you are capable of fulfilling the commands, accept them. And if not, do not accept them. He said to him: About us, [88b] who proceed wholeheartedly and with integrity, it is written: “The integrity of the upright will guide them” (Proverbs 11:3), whereas about those people who walk in deceit, it is written at the end of the same verse: “And the perverseness of the faithless will destroy them.”</p>	<p>ההוא מינא דחזייה לרבא דקא מעיינ בשמעתא ויתבה אצבעתא דידיה תותי כרעא וקא מייץ בהו וקא מבען אצבעתיה דמא אמר ליה עמא פזיזא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו אכתי בפחזותייכו קיימיתו ברישא איבעיא לכו למשמע אי מציתו קבליתו ואי לא לא קבליתו אמר ליה אנן דסגינן בשלימותא כתיב בן תמת ישרים תנחם הנך אינשי דסגן בעלילותא כתיב בהו וסלף בוגדים ישדם:</p>
F	<p>Rabbi Shmuel bar Nahamani said that Rabbi Yonatan said: What is the meaning of that which is written: “You have ravished my heart, my sister, my bride; you have ravished my heart with one of your eyes, with one bead of your necklace” (Song of Songs 4:9)? At first when you, the Jewish people, merely accepted the Torah upon yourselves it was with one of your eyes; however, when you actually perform the mitzvot it will be with both of your eyes. Ulla said with regard to the sin of the Golden Calf: Insolent is the bride who is promiscuous under her wedding canopy. Rav Mari, son of the daughter of Shmuel, said: What verse alludes to this? “While the king was still at his table my spikenard gave off its fragrance” (Song of</p>	<p>אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב לבבתני אחותי כלה לבבתני באחת מעניך בתחילה באחת מעניך לכשתעשי בשתי עיניך אמר עולא עלובה כלה מזנה בתוך חופתה אמר רב מרי ברה דבת שמואל מאי קרא עד שהמלך במסבו נרדי וגו' אמר רב ועדיין חביבותא היא גבן דכתיב נתן ולא כתב הסריח</p>

	<p>Songs 1:12). Its pleasant odor dissipated, leaving only an offensive odor. Rav said: Nevertheless, it is apparent from the verse that the affection of the Holy One, Blessed be He, is still upon us, as it is written euphemistically as “gave off its fragrance,” and the verse did not write, it reeked.</p> <p>And the Sages taught: About those who are insulted and do not insult, who hear their shame and do not respond, who act out of love and are joyful in suffering, the verse says: “And they that love Him are as the sun going forth in its might” (Judges 5:31).</p>	<p><u>תנו רבנן</u> עלובין ואינן עלובין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורין עליהן הכתוב אומר <u>ואהביו כצאת השמש בגברתו</u></p>
G	<p>With regard to the revelation at Sinai, Rabbi Yoḥanan said: What is the meaning of that which is written: “The Lord gives the word; the women that proclaim the tidings are a great host” (Psalms 68:12)? It means that each and every utterance that emerged from the mouth of the Almighty divided into seventy languages, a great host.</p> <p>And, similarly, the school of Rabbi Yishmael taught with regard to the verse: “Behold, is My word not like fire, declares the Lord, and like a hammer that shatters a rock?” (Jeremiah 23:29). Just as this hammer breaks a stone into several fragments, so too, each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, divided into seventy languages. The Gemara continues in praise of the Torah. Rav Ḥananel bar Pappa said: What is the meaning of that which is written: “Listen, for I will speak royal things, and my lips will open with upright statements” (Proverbs 8:6)? Why are matters of Torah likened to a king? To teach you that just as this king has the power to kill and to grant life, so too, matters of Torah have the power to kill and to grant life.</p> <p>And that is what Rava said: To those who are right-handed in their approach to Torah, and engage in its study with strength, good will, and sanctity, Torah is a drug of life, and to those who are left-handed in their approach to Torah, it is a drug of death.</p> <p>Alternatively, why are matters of Torah referred to as royal? Because to each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, two crowns are tied.</p>	<p><u>אמר רבי יוחנן</u> מאי דכתיב ה' יתן <u>אמר המבשרות צבא רב</u> כל דיבור ודיבור שיצא מפי הגבורה נחלק לשבעים לשונות</p> <p><u>תני דבי רבי ישמעאל</u> וכפטיש יפצץ סלע מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא נחלק לשבעים לשונות <u>אמר רב חננאל בר פפא</u> מאי דכתיב <u>שמעו כי נגידים אדבר</u> למה נמשלו דברי תורה כנגיד לומר לך מה נגיד זה יש בו להמית ולהחיות אף דברי תורה יש בם להמית ולהחיות</p> <p>היינו דאמר <u>רבא</u> למיימינין בה סמא דחיי למשמאילים בה סמא דמותא</p> <p><u>דבר אחר</u> נגידים כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא קושרים לו שני כתרים:</p>
H	<p>Rabbi Yehoshua ben Levi said: What is the meaning of that which is written: “My beloved is to me like a bundle of myrrh that lies between my breasts” (Song of Songs 1:13)? The Congregation of Israel said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, even though my beloved, God,</p>	<p><u>אמר רבי יהושע בן לוי</u> מאי דכתיב <u>צרור המור דודי לי בין שדי ילין</u> אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם אף על</p>

	<p>causes me suffering and bitterness, He still lies between my breasts. And Rabbi Yehoshua ben Levi interpreted the verse: “My beloved is to me like a cluster [eshkol] of henna [hakofer] in the vineyards of [karme] Ein Gedi” (Song of Songs 1:14). He, Whom everything [shehako] is His, forgives [mekhapper] me for the sin of the kid [gedi], i.e., the calf, that I collected [shekaramti] for myself. The Gemara explains: From where is it inferred that the word in this verse, <i>karme</i>, is a term of gathering? Mar Zutra, son of Rav Nahman, said that it is as we learned in a mishna: A launderer’s chair upon which one gathers [koremim] the garments.</p>	<p>פי שמיצר ומימר לי דודי בין שדי ילין אשכל הכפר דודי לי בכרמי עין גדי מי שהכל שלו מכפר לי על עון גדי שכרמתי לי מאי משמע דהאי כרמי לי שנא דמכניש הוא אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן כדתנן כסא של כובס שכורמים עליו את הכלים:</p>
I	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: What is the meaning of that which is written: “His cheeks are as a bed of spices, as banks of sweet herbs, his lips are lilies dripping with flowing myrrh” (Song of Songs 5:13)? It is interpreted homiletically: From each and every utterance that emerged from His cheeks, i.e., the mouth of the Holy One, Blessed be He, the entire world was filled with fragrant spices. And since the world was already filled by the first utterance, where was there room for the spices of the second utterance to go? The Holy One, Blessed be He, brought forth wind from His treasures and made the spices pass one at a time, leaving room for the consequences of the next utterance. As it is stated: “His lips are lilies [shoshanim] dripping with flowing myrrh.” Each and every utterance resulted in flowing myrrh. Do not read the word in the verse as <i>shoshanim</i>; rather, read it as <i>sheshonim</i>, meaning repeat. Each repeat utterance produced its own fragrance.</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב לחיו כערוגת הבשם כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא נתמלא כל העולם כולו בשמים וכיון שמדיבור ראשון נתמלא דיבור שני להיכן הלך הוציא הקדוש ברוך הוא הרוח מאוצרותיו והיה מעביר ראשון ראשון שנאמר שפתותיו שושנים נוטפות מור עבר אל תקרי שושנים אלא ששונים:</p>
J	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: From each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, the souls of the Jewish people left their bodies, as it is stated: “My soul departed when he spoke” (Song of Songs 5:6). And since their souls left their bodies from the first utterance, how did they receive the second utterance? Rather, God rained the dew upon them that, in the future, will revive the dead, and He revived them, as it is stated: “You, God, poured down a bountiful rain; when Your inheritance was weary You sustained it” (Psalms 68:10).</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתן של ישראל שנאמר נפשי יצאה בדברו ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתן דיבור שני היאך קיבלו הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם שנאמר גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה</p>
K	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: With each and every utterance that emerged from the mouth of the Holy One, Blessed be He, the Jewish people retreated in fear twelve mil, and the ministering angels walked them back toward the mountain, as it is stated: “The hosts of angels will scatter</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל והיו מלאכי השרת מדדין אותן שנאמר מלאכי צבאות ידון ידון</p>

	<p>[<i>yidodun</i>]” (Psalms 68:13). Do not read the word as <i>yidodun</i>, meaning scattered; rather, read it as <i>yedadun</i>, they walked them.</p>	<p>אל תיקרי ידדון אלא ידדון:</p>
<p>L</p>	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: When Moses ascended on High to receive the Torah, the ministering angels said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, what is one born of a woman doing here among us? The Holy One, Blessed be He, said to them: He came to receive the Torah. The angels said before Him: The Torah is a hidden treasure that was concealed by you 974 generations before the creation of the world, and you seek to give it to flesh and blood? As it is stated: “The word which He commanded to a thousand generations” (Psalms 105:8). Since the Torah, the word of God, was given to the twenty-sixth generation after Adam, the first man, the remaining 974 generations must have preceded the creation of the world. “What is man that You are mindful of him and the son of man that You think of him?” (Psalms 8:5). Rather, “God our Lord, how glorious is Your name in all the earth that Your majesty is placed above the heavens” (Psalms 8:2). The rightful place of God’s majesty, the Torah, is in the heavens.</p> <p>The Holy One, Blessed be He, said to Moses: Provide them with an answer as to why the Torah should be given to the people. Moses said before Him: Master of the Universe, I am afraid lest they burn me with the breath of their mouths. God said to him: Grasp My throne of glory for strength and protection, and provide them with an answer. And from where is this derived? As it is stated: “He causes him to grasp the front of the throne, and spreads His cloud over it” (Job 26:9), and Rabbi Naḥum said: This verse teaches that God spread the radiance of His presence and His cloud over Moses. Moses said before Him: Master of the Universe, the Torah that You are giving me, what is written in it? God said to him: “I am the Lord your God Who brought you out of Egypt from the house of bondage” (Exodus 20:2). Moses said to the angels: Did you descend to Egypt? Were you enslaved to Pharaoh? Why should the Torah be yours? Again Moses asked: What else is written in it? God said to him: “You shall have no other gods before Me” (Exodus 20:3). Moses said to the angels: Do you dwell among the nations who worship [89a] idols that you require this special warning? Again Moses asked: What else is written in it? The Holy One, Blessed be He, said to him: “Remember the Shabbat day to sanctify it” (Exodus 20:8). Moses asked the angels: Do you perform labor that you require rest from it? Again Moses asked: What else is written in it? “Do not take the name of the Lord your God in vain” (Exodus 20:7), meaning that it is prohibited to swear falsely. Moses asked the</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם מה לילוד אשה בינינו אמר להן לקבל תורה בא אמרו לפנינו חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים</p> <p>אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה החזיר להן תשובה אמר לפניו רבוננו של עולם מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם</p> <p>אמר לו אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה שנאמר מאחז פני כסא פרש עליו עננו ואמר רבי נחום מלמד שפירש שדי מזיו שכינתו ועננו עליו</p> <p>אמר לפניו רבוננו של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים</p> <p>אמר להן למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם</p> <p>שוב מה כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים בין הגוים אתם שרויין שעובדין עבודת גלולים</p> <p>שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות</p> <p>שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם</p>

	<p>angels: Do you conduct business with one another that may lead you to swear falsely? Again Moses asked: What else is written in it? The Holy One, Blessed be He, said to him: “Honor your father and your mother” (Exodus 20:12). Moses asked the angels: Do you have a father or a mother that would render the commandment to honor them relevant to you? Again Moses asked: What else is written in it? God said to him: “You shall not murder, you shall not commit adultery, you shall not steal” (Exodus 20:13) Moses asked the angels: Is there jealousy among you, or is there an evil inclination within you that would render these commandments relevant? Immediately they agreed with the Holy One, Blessed be He, that He made the right decision to give the Torah to the people, and as it is stated: “God our Lord, how glorious is Your name in all the earth” (Psalms 8:10), while “that Your majesty is placed above the heavens” is not written because the angels agreed with God that it is appropriate to give the Torah to the people on earth.</p> <p>Immediately, each and every one of the angels became an admirer of Moses and passed something to him, as it is stated: “You ascended on high, you took a captive, you took gifts on account of man, and even among the rebellious also that the Lord God might dwell there” (Psalms 68:19). The meaning of the verse is: In reward for the fact that they called you man, you are not an angel and the Torah is applicable to you, you took gifts from the angels. And even the Angel of Death gave him something, as Moses told Aaron how to stop the plague, as it is stated: “And he placed the incense, and he atoned for the people” (Numbers 17:12). And the verse says: “And he stood between the dead and the living, and the plague was stopped” (Numbers 17:13). If it were not that the Angel of Death told him this remedy, would he have known it?</p>	<p>שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם שוב מה כתיב בה לא תרצח לא תנאף לא תגנב קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם מיד הודו לו להקדוש ברוך הוא שנאמר ה' אדנינו מה אדיר שמך וגו' ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות אף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר ויתן את הקטרת ויכפר על העם ואומר ויעמד בין המתים ובין החיים וגו' אי לאו דאמר ליה מי הוה ידע:</p>
M	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: When Moses descended from standing before the Holy One, Blessed be He, with the Torah, Satan came and said before Him: Master of the Universe, where is the Torah?</p> <p>He said to him: I have given it to the earth. He went to the earth, and said to it: Where is the Torah? It said to him: I do not know, as only: “God understands its way, and He knows its place” (Job 28:23).</p> <p>He went to the sea and asked: Where is the Torah? And the sea said to him: “It is not with me.”</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שירד משה מלפני הקדוש ברוך הוא בא שטן ואמר לפניו רבוננו של עולם תורה היכן היא אמר לו נתתיה לארץ הלך אצל ארץ אמר לה תורה היכן היא אמרה לו אלהים הבין דרכה וגו' הלך אצל ים ואמר לו אין עמדי הלך אצל תהום אמר לו אין בי שנאמר תהום אמר לא בי היא וים אמר אין עמדי אבדון ומות אמרו באזנינו שמענו שמעה</p>

	<p>He went to the depths and asked: Where is the Torah? And the depths said to him: “It is not within me.” And from where is it derived that the sea and the depths answered him this way? As it is stated: “The depth said: It is not within me, and the sea said: It is not with me” (Job 28:14). “Destruction and death said: We heard a rumor of it with our ears” (Job 28:22).</p> <p>Satan returned and said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, I searched for the Torah throughout all the earth and did not find it. He said to him: Go to Moses, son of Amram.</p> <p>He went to Moses and said to him: The Torah that the Holy One, Blessed be He, gave you, where is it? Moses evaded the question and said to him: And what am I that the Holy One, Blessed be He, would have given me the Torah? I am unworthy. The Holy One, Blessed be He, said to Moses: Moses, are you a fabricator? Moses said before Him: Master of the Universe, You have a hidden treasure in which You delight every day, as it is stated: “And I was His delight every day, playing before Him at every moment” (Proverbs 8:30). Should I take credit for myself and say that You gave it to me? The Holy One, Blessed be He, said to Moses: Since you belittled yourself, the Torah will be called by your name, as it is stated: “Remember the Torah of Moses My servant to whom I commanded at Horeb laws and statutes for all of Israel” (Malachi 3:22).</p>	<p>חזר ואמר לפני הקדוש ברוך הוא רבובו של עולם חיפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה אמר לו לך אצל בן עמרם הלך אצל משה אמר לו תורה שנתן לך הקדוש ברוך הוא היכן היא אמר לו וכי מה אני שנתן לי הקדוש ברוך הוא תורה אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבובו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך שנאמר זכרו תורת משה עבדי וגו':</p>
N	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: When Moses ascended on High, he found the Holy One, Blessed be He, tying crowns to letters. On the tops of certain letters there are ornamental crownlets. Moses said nothing, and God said to him: Moses, is there no greeting in your city? Do people not greet each other in your city? He said before Him: Does a servant greet his master? That would be disrespectful. He said to him: At least you should have assisted Me and wished Me success in My work. Immediately he said to Him: “And now, may the power of the Lord be great as you have spoken” (Numbers 14:17).</p>	<p>ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מצאו להקדוש ברוך הוא שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו אמר לו היה לך לעזרני מיד אמר לו ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת</p>
O	<p>And Rabbi Yehoshua ben Levi said: What is the meaning of that which is written: “And the people saw that Moses delayed [boshesh] to come down from the mount” (Exodus 32:1)? Do not read the word in the verse as boshesh; rather, read it as ba’u shesh, six hours have arrived. When Moses ascended on High, he told the Jewish people: In forty days, at the beginning of six hours, I will come. After forty days, Satan</p>	<p>(אמר) רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב וירא העם כי בשש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף ארבעים יום בא שטן ועירבב את העולם</p>

	<p>came and brought confusion to the world by means of a storm, and it was impossible to ascertain the time. Satan said to the Jews: Where is your teacher Moses? They said to him: He ascended on High. He said to them: Six hours have arrived and he has not yet come. Surely he won't. And they paid him no attention. Satan said to them: Moses died. And they paid him no attention. Ultimately, he showed them an image of his death-bed and an image of Moses' corpse in a cloud. And that is what the Jewish people said to Aaron: "For this Moses, the man who brought us up out of the land of Egypt, we know not what has become of him" (Exodus 32:1).</p>	<p>אמר להן משה רבכם היכן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן כי זה משה האיש וגו':</p>
P	<p>One of the Sages said to Rav Kahana: Did you hear what is the reason that the mountain was called Mount Sinai? Rav Kahana said to him: It is because it is a mountain upon which miracles [nissim] were performed for the Jewish people. The Sage said to him: If so, it should have been called Mount Nisai, the mountain of miracles. Rather, Rav Kahana said to him: It is a mountain that was a good omen [siman] for the Jewish people. The Sage said to him: If so, it should have been called Har Simanai, the mountain of omens. Rav Kahana said to him: What is the reason that you do not frequent the school where you can study before Rav Pappa and Rav Huna, son of Rav Yehoshua, who study aggada? As Rav Hisda and Rabba, son of Rav Huna, both said: What is the reason it is called Mount Sinai? It is because it is a mountain upon which hatred [sina] for the nations of the world descended because they did not accept the Torah. And that is what Rabbi Yosei, son of Rabbi Hanina, said: The desert in which Israel remained for forty years has five names. Each name has a source and a rationale: The Zin Desert, because the Jewish people were commanded [nitztavu] in it; the Kadesh Desert, because the Jewish people were sanctified [nitkadshu] in it. The Kedemot Desert, because the ancient [keduma] Torah, which preceded the world, was given in it. The Paran Desert, [89b] because the Jewish people were fruitful [paru] and multiplied in it; the Sinai Desert, because hatred descended upon the nations of the world on it, on the mountain on which the Jewish people received the Torah. And what is the mountain's true name? Horeb is its name. And that disputes the opinion of Rabbi Abbahu, as Rabbi Abbahu said: Mount Sinai is its name. And why is it called Mount Horeb? It is because destruction [hurba] of the nations of the world descended upon it.</p>	<p>אמר ליה ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני אמר ליה הר שנעשו בו נסים לישראל הר ניסאי מיבעי ליה אלא הר שנעשה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה אמר ליה מאי טעמא לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה בריה דרב הונא דאמרי תרווייהו מאי הר סיני הר שירדה שנאה לאמות העולם עליו והיינו דאמר רבי יוסי ברבי חנינא חמשה שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו ורבו עליה ישראל מדבר סיני שירדה שנאה לאומות העולם עליו ומה שמו חורב שמו ופליגא דרבי אבהו דאמר רבי אבהו הר סיני שמו ולמה נקרא הר חורב שירדה חורבה לאומות העולם עליו:</p>

<p>...</p>	<p>We learned in the mishna: From where is it derived that one ties a scarlet strip of wool to the scapegoat? As it says: “If your sins be like scarlet [<i>kashanim</i>], they will become white like snow” (Isaiah 1:18). The Gemara wonders at this: Why does the verse use the plural form: <i>Kashanim</i>? It should have used the singular form: <i>Kashani</i>. Rabbi Yitzhak said that the Holy One, Blessed be He, said to the Jewish people: Even if your sins are as numerous as those years [<i>kashanim</i>] that have proceeded continuously from the six days of Creation until now, they will become white like snow.</p>	<p>מִנֵּין שְׁקוֹשְׁרֵין לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית וְכוּ' כְּשָׁנִים כְּשָׁנֵי מִיבְעֵי לִיה אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר לְהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל אִם יְהִי חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים הִלְלוּ שְׁפָדוֹרוֹת וּבָאוֹת מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרָאשִׁית וְעַד עַכְשָׁיו כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ</p>
	<p>Rava taught: What is the meaning of that which is written: “Go please and let us reason together, the Lord will say” (Isaiah 1:18)? Why does the verse say: Go please? It should have said: Come please. And why does the verse say: The Lord will say? The prophet’s message is based on something that God already said. Therefore, the verse should have said: God said. Rather, the explanation of this verse is that in the future that will surely come, the Holy One, Blessed be He, will say to the Jewish people: Go please to your Patriarchs, and they will rebuke you.</p> <p>And the Jewish people will say before Him: Master of the Universe, to whom shall we go? Shall we go to Abraham, to whom You said: “Know certainly that your seed shall be a stranger in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years” (Genesis 15:13), and he did not ask for mercy on our behalf? Or perhaps we should go to Isaac, who blessed Esau and said: “And it shall come to pass when you shall break loose, that you shall shake his yoke from off your neck” (Genesis 27:40), and he did not ask for mercy on our behalf. Or perhaps we should go to Jacob, to whom You said: “I will go down to Egypt with you” (Genesis 46:4), and he did not ask for mercy on our behalf. And if so, to whom shall we go? Shall we go to our Patriarchs, who do not have mercy on us? Rather, now God Himself says what punishment we deserve. The Holy One, Blessed be He, said to them: Since you made yourselves dependent on Me, “If your sins be like scarlet, they will become white like snow.”</p>	<p>דַּרְשׁ רַבָּא מַאי דְּכָתִיב לְכוּ נָא וְנוֹכַחְהּ יֵאמַר ה' לְכוּ נָא בּוֹאוּ נָא מִיבְעֵי לִיה יֵאמַר ה' מִיבְעֵי לִיה לְעֵתִיד לְבָא יֵאמַר לְהֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְכוּ נָא אֶצֶל אֲבוֹתֵיכֶם וְיִכְיֶהוּ אֲתֵכֶם וְיֵאמְרוּ לְפָנָיו רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֶצֶל מִי נִלְךָ אֶצֶל אֲבֹרָהֶם שְׁאַמְרַתְּ לוֹ יָדַע תִּדַּע וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֵינוּ אֶצֶל יִצְחָק שְׁבִירָךְ אֶת עֵשׂוֹ וְהָיָה כְּאִשֶּׁר תִּרְיֵד וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֵינוּ אֶצֶל יַעֲקֹב שְׁאַמְרַתְּ לוֹ אֲנֹכִי אֲרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה וְלֹא בִקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֵינוּ אֶצֶל מִי נִלְךָ עַכְשָׁיו יֵאמַר ה' אָמַר לְהֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹאִיל וּתְלִיתֵם עִצְמָכֶם בִּי אִם יְהִי חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ</p>
	<p>Apropos the Jewish people assessing their forefathers, the Gemara cites a related teaching. Rabbi Shmuel bar Nahmani said that Rabbi Yonatan said: What is the meaning of that which is written: “For You are our Father; for Abraham knows us not, and Israel does not acknowledge us; You, Lord, are our Father, our Redeemer, everlasting is Your name” (Isaiah 63:16)? In the future that will surely come, the Holy One, Blessed be He, will say to Abraham: Your children have sinned against Me. Abraham will say before Him: Master of the Universe, if so, let them be eradicated to sanctify Your name.</p>	<p>אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן מַאי דְּכָתִיב כִּי אֲתָה אָבִינוּ כִּי אֲבֹרָהֶם לֹא יִדְעֵנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִכְרְנוּ אֲתָה ה' אָבִינוּ גּוֹאֲלָנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ לְעֵתִיד לְבָא יֵאמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֲבֹרָהֶם בְּנֵיךְ חֲטָאוּ לִי אֲמַר לְפָנָיו רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם יִמְחוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ אָמַר אֵימַר לִיה</p>

<p>God said: I will say it to Jacob. Since he experienced the pain of raising children, perhaps he will ask for mercy on their behalf. He said to Jacob: Your children have sinned. Jacob said before Him: Master of the Universe, if so, let them be eradicated to sanctify Your name. The Holy One, Blessed be He, said: There is no reason in elders and no wisdom in youth. Neither Abraham nor Jacob knew how to respond properly. He said to Isaac: Your children have sinned against Me. Isaac said before Him: Master of the Universe, are they my children and not Your children? At Sinai, when they accorded precedence to “We will do” over “We will listen” before You, didn't You call them, “My son, My firstborn son Israel” (Exodus 4:22)? Now that they have sinned, are they my children and not Your children?</p> <p>And furthermore, how much did they actually sin? How long is a person's life? Seventy years. Subtract the first twenty years of his life. One is not punished for sins committed then, as in heavenly matters, a person is only punished from age twenty. Fifty years remain for them. Subtract twenty-five years of nights, and twenty-five years remain for them. Subtract twelve and a half years during which one prays and eats and uses the bathroom, and twelve and a half years remain for them. If You can endure them all and forgive the sins committed during those years, excellent. And if not, half of the sins are upon me to bear and half upon You. And if You say that all of them, the sins of all twelve and a half years that remain, are upon me, I sacrificed my soul before You and You should forgive them due to my merit. The Jewish people began to say to Isaac: You are our father. Only Isaac defended the Jewish people as a father would and displayed compassion toward his children. Isaac said to them: Before you praise me, praise the Holy One, Blessed be He. And Isaac points to the Holy One, Blessed be He, before their eyes. Immediately they lifted their eyes to the heavens and say: “You, Lord, are our Father, our Redeemer, everlasting is Your name.”</p>	<p>לְיַעֲקֹב דְּהָוָה לִיָּה צַעַר גִּידוּל בְּנִים אֶפְשָׁר דְּבַעֵי רַחֲמֵי עֲלֵיהֶוּ אָמַר לִיָּה בְּנֵיךְ חָטְאוּ אִמְרָ לִפְנֵי רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם יִמְחוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ אָמַר לֹא בְּסִבֵּי טַעֲמָא וְלֹא בְּדַרְדְּקֵי עֲצָה אִמְרָ לוֹ לִיצְחָק בְּנֵיךְ חָטְאוּ לִי אִמְרָ לִפְנֵי רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם בְּנֵי וְלֹא בְּנֵיךְ בְּשַׁעֲהָ שְׁהִקְדִּימוּ לִפְנֵיךְ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמַע קְרָאתָ לָהֶם בְּנֵי בְּכוֹרֵי עֲכָשְׂוֹ בְּנֵי וְלֹא בְּנֵיךְ וְעוֹד כְּמָה חָטְאוּ כְּמָה שְׁנוּתֵי שֶׁל אָדָם שִׁבְעִים שָׁנָה דַּל עֲשָׂרִין דְּלֹא עֲנִשְׁתָּ עֲלֵיהֶוּ פְּשֻׁוֹ לְהוֹ חֲמִשִּׁין דַּל עֲשָׂרִין וְחֲמִשָּׁה דְּלִילוֹתָא פְּשֻׁוֹ לְהוֹ עֲשָׂרִין וְחֲמִשָּׁה דַּל תְּרֵיתֵי סָרִי וּפְלַגָּא דְּצִלוּנֵי וּמִיכֵל וּדְבִית הַכֹּסֵא פְּשֻׁוֹ לְהוֹ תְּרֵיתֵי סָרִי וּפְלַגָּא אִם אֲתָה סוּבֵל אֶת כּוֹלָם מוּטָב וְאִם לֹא פְלַגָּא עָלֵי וּפְלַגָּא עָלֵיךְ וְאִם תִּמְצָא לּוֹמַר כּוֹלָם עָלֵי הָא קְרִיבִית נִפְשֵׁי קְמָה פּוֹתְחִין וְאוֹמְרִין כִּי אֲתָה אֲבִינוּ אִמְרָ לָהֶם יִצְחָק עַד שְׁאַתֶּם מְקַלְסִין לִי קִלְסוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְחוּיָו הוּוֹ יִצְחָק לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵינֵיהּ מִיַּד נוֹשְׂאִים עֵינֵיהֶם לְמָרוֹם וְאוֹמְרִים אֲתָה ה' אֲבִינוּ גּוֹאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ</p>
<p>And since the Gemara mentioned Jacob's descent to Egypt, the Gemara cites that which Rabbi Hiyya bar Abba said that Rabbi Yoḥanan said: Our father Jacob should have gone down to Egypt in iron chains as would an exile against his will, as decreed by God and related to Abraham. However, his merit caused him to descend without suffering, as it is written: “I drew them with cords of man, with bands of love, and I was to them as they that take off the yoke on their jaws, and I fed them gently” (Hosea 11:4).</p>	<p><u>אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן</u> ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו דכתיב <i>בחבלי אדם אמשכם בעבתות אהבה ואהיה להם כמרימי על על לחיהם ואט אליו אוכיל:</i></p>